

ГЕРОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ — КРИВОРІЖЦІ

Г. Ф. Армашова

І. М. Буряк

І. М. Виноградов

І. О. Галенко

прибуло більше 1,5 тисячі юнаків та дівчат. Вони збудували шахти «Комсомольська-Дніпропетровська» №1 на руднику ім. Розі Люксембург і «Комсомольська-Дніпропетровська» №2 на руднику ім. Карла Лібкнехта. Обидві шахти здано в експлуатацію раніше встановленого строку. Імена ударників будови Дробота, Бондаря, Кароті, Сіроштана, Демиденка стали відомі всьому Кривбасу.

Прискорення будівництва та реконструкція шахт заляжали від темпів просування вертикальних стовбурів. В Кривбасі з цим відставали. Довелося запозичити в Донбасі швидкісні методи проходки. Був створений спеціалізований трест «Кривбасшахтопроходка». Відставання було переборене. Велику роль у боротьбі за виконання рішень XX з'їзду партії відіграло змагання гірників Криворіжжя і Донбасу. Перед у цьому змаганні вели бригади знатних гірників М. Мамай та І. Буряка. М. Мамай приїхав в гості до своїх криворізьких друзів, побував у бригаді відомого криворізького новатора І. Буряка, обмінювався досвідом своєї роботи.

В період підготовки до XXI з'їзду КПРС в країні за прикладом москвичів зародилось і розгорнулось змагання за звання ударників і колективів комуністичної праці. На Криворіжжі ініціатором цього руху виступила бригада знатного гірника Івана Буряка. У змагання включилась молодь шахти «Дніпропетровська-Комсомольська» №1. В грудні 1958 року за це високе звання вже боролись 52 бригади, до яких входило 1405 чоловік. Першими почесне звання колективів комуністичної праці завоювали бригади гірників І. Буряка, будівельників В. Литвина та машинобудівників Б. Шляхового.

За період між XX і XXI з'їздами забезпечено дальше зростання гірничорудної промисловості. Обсяг видобутку залізної руди в 1958 році в порівнянні з 1950 роком

ГЕРОІ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ — КРИВОРІЖЦІ

А. А. Денисенко

В. П. Діденко

О. І. Журавльов

В. Г. Іванов

збільшився в 2,2 рази і становив 46756 млн. тонн, продуктивність праці зросла на 16 процентів.

На нові рубежі вийшли збагачувальники. Спочатку було важко — бракувало досвідчених кадрів, досвіду. Люди шукали і знаходили невикористані резерви. В 1958 році Південний гірничозбагачувальний комбінат вийшов в число передових підприємств Кривбасу і республіки. Його колектив завоював перше місце в республіканському соціалістичному змаганні і йому було присуджено перехідний Червоний прапор Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради і видана перша грошова премія.

Швидкими темпами розвивався металургійний завод. В серпні 1956 року до ладу діючих став дрібносортний прокатний стан 250-1. Це було повністю автоматизоване виробництво. Не пройшло й року, як дав продукцію д्रो-товий стан. Він був першим в Європі двонитковим, безперервним станом. Слідом за цим будівельники здали металургам конверторний цех, блюмінг, сутунково-заготівельний стан. На будівельних майданчиках заводу заслужену славу завоювали зразковою працею монтажники: Безсонов, Слободяник, Цимбал, Мацегора, Кіпоренко, Журавльов, Поличенко.

З пуском блюмінга та сутунково-заготівельного стану Криворізький металургійний завод увійшов в число таких металургійних гігантів країни, як Магнітогорський, Кузнецький і Дніпродзержинський металургійні заводи. Тепер підприємство мало закінчений металургійний цикл, відпала необхідність завозити сюди заготовки з інших підприємств.

В січні 1958 року почалось будівництво домни-велетня № 4. Будова була проголошена комсомольською. Комсомольці Дзержинського району взяли шефство над нею. Їх приклад наслідували комсомольці всього міста. На будівництві домни молодь Кривбасу відпрацювала

ГЕРОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ — КРИВОРІЖЦІ

В. М. Колпак

Я. М. Косогов

І. В. Кузнецов

В. Л. Мурзак

287 тисяч годин. На 27 днів раніше строку, у вересні 1958 року «Криворізька-Комсомольська» дала метал. В 1958 році до складу «Криворіжсталі» як окремий цех увійшов коксохімічний завод. Почалось будівництво нової коксової батареї.

Героїчна праця гірників, металургів, будівельників була високо оцінена радянським урядом. 224 передовики виробництва нагороджені орденами та медалями. Кращі з них удостоєні звання Героя Соціалістичної Праці: бурильники І. М. Буряк, В. Г. Іванов, І. М. Виноградов, Я. М. Косоков, металурги В. Л. Мурзак, І. Я. Биковський, будівельники Г. Ф. Армашова, О. І. Журавльов, начальник дільниці В. М. Колпак, залізничник В. П. Діденко, директор Південного гірничозбагачувального комбінату І. І. Савицький, керуючий трестом «Ленінруда» А. П. Жмайло, директор металургійного заводу Ф. Ф. Рязанов.

Поліпшувався благоустрій міста. Кривбас прикрасився пам'ятниками. В центрі міста, на площі ім. Леніна, на честь 40-річчя Радянської влади відкрито пам'ятник В. І. Леніну.

Напередодні 40-річчя Радянської влади в урочистій обстановці відкрито пам'ятник героям революції Калиниченку, Чередниченку, Умніковій, Харитонову, Цині, Мазуру, які загинули в роки громадянської війни.

Важливою подією цього періоду в боротьбі за благоустрій басейну було будівництво тролейбусної лінії. Комсомол Криворіжжя взяв шефство над будовою. Проводилися масові комсомольські суботники. В суботнику 8 червня 1958 року взяло участь 50 комсомольських організацій, працювало 1088 чоловік. Загальна довжина тролейбусної лінії досягала 24,6 кілометра. Найважливіші індустріальні райони зв'язано швидкохідним і комфортабельним транспортом.

ТЕРОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ — КРИВОРІЖЦІ

О. О. Ростальний

І. І. Савицький

А. О. Пігаде

На основі рішень XX з'їзду КПРС трудящі добилися дальшого розквіту свого краю. Криворіжжя вийшло на нові рубежі крутого піднесення всіх галузей промисловості, матеріального добробуту та культури трудящих.

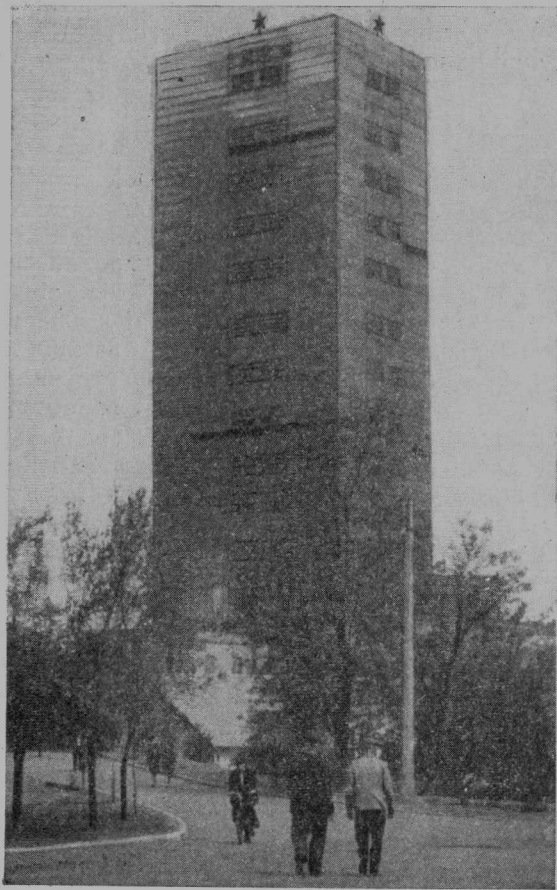
XVI. На крилах семирічки

Гігантський розмах боротьби радянського народу за створення матеріально-технічної бази комунізму можна показати на прикладі діяльності трудящих Криворізького гірничорудного басейну. В роки семирічки тут здійснювалась друга реконструкція басейну. Будувалися надпотужні шахти для видобутку руди на великих глибинах, здіймалися вгору величезні гірничозбагачувальні комбінати, бурхливо розвивалися металургія, машинобудування, хімія, харчова і легка промисловість.

Щоб здійснити грандіозні завдання семирічки, треба було активізувати діяльність партійних організацій. Вже на кінець першого року семирічки на руднику ім. XX партз'їзду 70 процентів комуністів безпосередньо працювали на шахті, на рудниках ім. Дзержинського—60 процентів, ім. Карла Лібкнехта—56,6 процента. Зростала кількість партійних груп. Якщо на початку 1960 року на підприємствах Кривбасу діяло 467 груп, то на початку 1964 року їх було вже 800.

Виникли нові форми масово-політичної роботи. На підприємствах та будовах розвивалися громадські засади. Позаштатних інструкторів та лекторів партійних комітетів, членів позаштатних відділів та комісій в кінці 1963 року нараховувалося 1120 комуністів.

Сучасна шахта Кривбасу — «Гігант-Глибока».

В пропаганді рішень XXI та XXII з'їздів КПРС стали широко використовуватися різноманітні форми виховної роботи — теоретичні конференції, диспути, вечори запитань і відповідей, зустрічі делегатів з'їздів з тру-
дящими.

Першою визначною перемогою на шляху другої реконструкції басейну було спорудження шахти «Гігант-Глибока», яка стала до ладу в квітні 1962 року. Її потужність становить 7,4 млн. тонн залізної руди на рік. Це на 1 млн. тонн більше, ніж добувалося в Кривбасі в 1913 році. Шахта збудована за останнім словом техніки. Вперше в будівельній практиці були змонтовані та почали діяти багатоканатні скіпові та клітьові машини. Через рік в індустріальний пейзаж Криворіжжя було вписано ще три нових стометрових копри шахт ім. Артема-1 (річна продуктивність 4,2 млн. тонн) на руднику ім. Кірова, ім. Леніна на руднику ім. Орджонікідзе, першої черги «Гвардійської» на руднику ім. Рози Люксембург. В травні 1965 року на руднику ім. Комінтерну почалось будівництво шахти «Зоря» потужністю 4,9 млн. тонн руди на рік. Основні виробничі процеси на шахтах автоматизовано, впроваджено диспетчеризацію, світло-блокіровку, механізовано обмін вагонеток.

Ще грізнішими масштабами відзначилось будівництво гірничозбагачувальних комбінатів. XVIII з'їзд комсомолу України оголосив будівництво збагачувальних комбінатів ударними комсомольськими будовами. ЦК ЛКСМУ звернувся до комсомольських організацій і всієї молоді України з закликком:

— На ударні будови!

Першим великим екзаменом для молоді було спорудження Новокриворізького гірничозбагачувального комбінату. Комсомол України відрядив сюди 6 тисяч юнаків та дівчат. За 26 місяців, на п'ятдесят днів раніше вста-

новленого строку, молоді ентузіасти звели гірничорудне підприємство вартістю більше 1 млрд. крб.

Південний гірничозбагачувальний комбінат-2 збудовано за 18 місяців, замість 42 за планом. Комбінат почав давати концентрат в кінці грудня 1962 року. Спочатку він існував як самостійна виробнича одиниця, а потім був з'єднаний з першим Південним комбінатом. Виробничі потужності Південного гірничозбагачувального комбінату таким чином подвоїлися.

За кілька десятків кілометрів від центру міста, в північно-східному напрямку, далеко в степу, молодь звела Центральний гірничозбагачувальний комбінат. На відміну від своїх попередників, Центральний одночасно з магнетитовими рудами збагачує і окислені, відновлені попередньо методом обпалення.

В північній частині Кривбасу на околицях селища Терни за 12 місяців, замість 33 за планом, збудовано першу чергу Північного збагачувального комбінату, а в степах на південній околиці басейну йшло будівництво Інгулецького гірничозбагачувального комбінату. В квітні 1965 року металургійні підприємства одержали інгулецький концентрат.

Комбінати споруджувала молодь всього Кривбасу, вся країна. За 5 років молодь басейну відпрацювала на суботниках близько 10 млн. людино-годин. Тут працювали будівельники з інших міст.

Обладнання виготовляло 500 підприємств. В літопис будівництва вписано імена найкращих будівельників — М. Коцюби, О. Журавльова, П. Таранця, В. Литвина, М. Шабліна, І. Боганюка, Г. Бондаренка, Г. Желанка, Б. Галицького, І. Калити, С. Олійника, І. Альошина, В. Піхоти, С. Коробкова, О. Павличенка, В. Неферова, С. Бурмистрова, І. Кравцова та інших.

Ніколи не забудеться подвиг комсомолу, який підняв

Біля входу до Новокриворізького гірничозбагачувального комбінату.

в криворізьких степах такі грандіозні споруди. Вічно золотом сяятимуть слова, вкарбовані в граніт: колони, що височить біля входу до Новокриворізького гірничозбагачувального комбінату:

Ми тут міцніли і росли,
Пройшли життя сувору школу,
Споруду юності звели —
Вітчизні в дар від комсомолу.

Комсомол Кривбасу проголосив ударними комсомольськими будовами семирічки нові потужності металургійного заводу. П'ята доменна піч споруджена справді рекордними темпами. Її фундамент бетонували 38 годин,

тоді як фундамент першої домни бетонували 134 дні. Нова домна дала метал в кінці 1959 року.

Ще швидше, ніж її попередниця, збудована шоста домна. Прагнучи достойно зустріти XXII з'їзд КПРС, будівельники виконували та перевиконували взяті зобов'язання. Напередодні з'їзду домна була задута. ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР гаряче привітали трудящих Кривбасу з цією видатною перемогою. В привітанні говорилося:

«Ви піднесли добрий подарунок XXII з'їзду КПРС. ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР висловлюють впевненість у тому, що металурги за короткі строки освоють проектну потужність нової доменної печі, а колективи будівельників широко використовують досвід швидкісного будівництва для досконалого спорудження інших металургійних агрегатів Криворізького металургійного заводу ім. Леніна.

Бажаємо Вам, дорогі товариші, дальших трудових успіхів».¹

Досконалішою та потужнішою за всі попередні була комсомольська домна № 7, яка дала метал в листопаді 1962 року. Вона збудована на 48 днів раніше строку. Нова домна стоїть вище всіх попередніх по рівню автоматизації і механізації. Плавкою тут керує спеціальна електронно-обчислювальна машина. На службу доменщикам прийшло телебачення.

Металургійний завод перетворився на величезну будівельну площадку. В 1960 році країна одержала продукцію другого дротяного автоматизованого стана, двох мартенівських печей, коксової батареї. В березні 1964 року пущено штрипсовий стан, який дає заготовки для

---

¹ Газета «Червоний гірник», 1961, 23 вересня.

труб. Слідом за цим будівельники та монтажники здали найпотужніший в світі блюмінг-автомат 1300. Тут же збудовано нову теплову електростанцію, другий конверторний цех та інші об'єкти. Успіх цього грандіозного будівництва заводу вирішували люди. Кращими серед них були будівельники В. Гаркуша, І. Додукало, Й. Галенко, А. Ханюк, Мухін, Федоряченко, Білоконенко, Лизакова і багато-багато інших.

На ознаменування 90-х роковин з дня народження генія людства підприємству було присвоєно ім'я В. І. Леніна. В серпні 1964 року металурги відзначили 30-річчя свого заводу.

Посиленими темпами народжувалися виробничі потужності інших галузей промисловості — хімічної, машинобудівної, легкої. Ударною будовою семирічки було спорудження цеху сіркоочистки. Завершено будівництво рудоремонтних заводів трестів «Дзержинськруд» і «Ленінруда», заводу гірничого та збагачувального устаткування, який став випускати машини та механізми для збагачувальних комбінатів.

Г-р Кривий Ріг став містом новобудов легкої промисловості. Тут почали видавати продукцію солоко- і пивзаводи, новий м'ясокомбінат.]

Такий могутній розвиток басейну збільшував потребу в технічній та питній воді. Велике економічне значення мало будівництво каналу Дніпро—Кривий Ріг, яке успішно завершили дніпробудівці, що до цього спорудили Каховську ГЕС і працювали тоді на будові Дніпродзержинської гідроелектростанції. На трасі каналу появились насосні і фільтрувальні станції, водогінна сітка. Під Кривим Рогом розлилося велике штучне водосховище. Тут працювало багато чудових людей — знатний екскаваторник країни Й. Галенко, відомий дніпробудівець І. Клименко, екскаваторник Х. Мулдашев. З пус-

ком каналу проблема води для Кривбасу була розв'язана.

В перші роки семирічки на Криворіжжя прийшов природний шебелинський газ. В 1960 році він вже палав в домнах металургійного заводу, в печах аглофабрики, став широко використовуватися в комунальному господарстві.

Зважаючи на зростання потреб в електроенергії, радянський уряд ухвалив рішення про будівництво нового енергетичного гіганта України — другої надпотужної Криворізької теплової електростанції (КДРЕС-2) потужністю 2 млн. 400 тисяч кіловат. Будова, проголошена ударною, велася індустріальними швидкісними методами. В липні 1965 року перша черга електростанції дала промисловий струм. Країна узнала прізвища героїв будови — Топчія, Мороза, Зачева, Момотіна, Павленка, Корнеева, Мельничука.

Другим основним напрямком розвитку Кривбасу в семиріччі є здійснення технічного прогресу. Партія визначила конкретні завдання в справі впровадження комплексної механізації та автоматизації виробництва, досягнень науки і техніки, передового досвіду, невинного зростання продуктивності праці.

Шляхи перетворення в життя намічених планів активно обговорювались на зборах партійного активу басейну.

Технічна озброєність гірничорудних та інших підприємств невинно зростає. На шахтах застосовують нові високопродуктивні бурові верстати, які збільшили швидкість буріння на 30—40 процентів. За 4 роки семирічки автоматизовано 55 шахтних водовідливів, 60 процентів вентиляторів головного провітрювання, багато допоміжних установок. В кар'єрах збагачувальних комбінатів знайшли застосування верстати вогневого та шарошечного буріння. Освоєння нової технології збагачення до-

зволило підвищити вміст заліза в концентраті до 62,3 процента. На металургійному заводі впроваджено природний газ і кисень, а на прокатних станах — безперервний розкрій металу.

В роки семирічки, неначе повноводна ріка, розлилося і охопило трудящих соціалістичне змагання та його вища форма — боротьба за звання колективів комуністичної праці, в ході якої множаться ряди героїв труда. Їх досягнення стають відомі всій країні.

Далеко за межами басейну та республіки пролунала слава про колективи шахт «Більшовик» і «Гігант», які розпочали боротьбу за різке підвищення продуктивності праці. За допомогою вчених Дніпропетровського та Криворізького гірничих інститутів колективи цих шахт вдосконалили технологію видобутку, провели ряд організаційно-технічних заходів і добилися за короткий час підвищення продуктивності праці майже вдвічі. В Кривбасі пройшла Всесоюзна нарада підприємств залізорудної та вугільної промисловості, де досвід шахт «Більшовик» і «Гігант» всебічно вивчався. Це дало поштовх боротьбі за високу продуктивність праці на всіх підприємствах Криворіжжя.

Невичерпні резерви виробництва розкрило змагання за українську годину. Виконувати денні норми на 1 годину раніше, а в зекономлений час давати надпланову продукцію запропонували трудящі м. Луганська. Гірники шахти «Саксагань» рудника ім. Дзержинського закликали перетворити луганську годину у всеукраїнську і на ділі довели величезні можливості нового змагання, підвищивши продуктивність своєї праці з 8 до 13,5 тонни на одного гірника за зміну. Республіканська газета «Правда України» підтримала саксаганців, опублікувала їх звернення під назвою «Трудом народжена українська година». Так змагання, розпочате в Донецькому

і Криворізькому басейнах, переросло в республіканське.

Боротьба за хімізацію народного господарства породила ще одну цінну ініціативу. Колектив рудника «Інгулець» зобов'язався знизити собівартість продукції на один процент, а заощаджені таким чином кошти в сумі 80000 крб. передати для потреб хімічної промисловості. Підхоплений на інших підприємствах, цей патріотичний почин дав країні великий економічний ефект.

В комуністичному змаганні народився рух, який одержав назву походу підземних швидкісників. Прискорюючи підготовку нових рудних площ, прохідницька бригада комуністичної праці рудника ім. Карла Лібкнехта А. Денисенка пройшла за місяць 240,5 метра гірничого виробку. Незабаром ці показники перекрыла бригада О. Ростального з рудника ім. Дзержинського, а показник цієї бригади перевершив колектив, очолюваний комуністом В. Арнаутовим. Через деякий час бригада А. Денисенка встановила новий рекорд — просунула за місяць квершлаг більш ніж на 400 метрів. Така швидкість проходки в гірничорудній промисловості була досягнута вперше. Бригади Денисенка і Ростального почали боротьбу за кращі показники. В змаганні відзначилися прохідницькі бригади А. Сустеля, С. Цими, О. Верика. Схвалення громадськості одержала ініціатива інженера Б. Бартоша, який опрацював план допомоги інженера гірникам в підвищенні продуктивності праці.

На всю країну прославилася бригада екскаваторників спецуправління тресту «Укрекскавація» Й. О. Галенка. Працюючи на будівництві каналу Дніпро—Кривий Ріг, доменних печей та інших об'єктів, його бригада виконала семирічку за три роки. Галенко і його товариші І. Яковенко, А. Глоба, М. Прохоренко вдосконалили ківш і впровадили укрупнено-вузловий метод ремонтів.

У вересні 1964 року Й. Галенко виступив в газеті «Правда України» з статтею «Роздуми про найголовніше», де поставив важливі питання боротьби за технічний прогрес. Його виступ знайшов широкий відгук по всій країні. В Кривбасі працювала Всесоюзна школа будівельників-механізаторів. Представники багатьох великих колективів — екскаваторники Росії, Білорусії, Казахстану — вивчали передові прийоми бригади Й. Галенка, обмінювалися своїм досвідом роботи.

Підсумки свідчать про великі успіхи криворіжців. 15 червня 1965 року Кривбас виконав семирічку по видобутку руди. Гірники дали Батьківщині близько 440 мільйонів тонн руди і концентрату. Понад план семирічки вироблено 7 500 000 тонн металургійної сировини. Річний видобуток руди та виробництво концентрату становили понад 76 млн. тонн. Нагадаємо: в 1958 році Кривбас давав країні більше 46 млн. тонн. За успіхи у виконанні завдань семирічки уряд нагородив орденами Трудового Червоного Прапора Південний гірничозбагачувальний комбінат і рудник імені Дзержинського.

Ще раніше виконали семирічку металурги. Будівельники освоїли майже 2 млрд. крб. капіталовкладень, ввели в експлуатацію 60 великих промислових підприємств.

Розвиваючи промисловість, криворіжці багато зробили для піднесення сільського господарства. Лише в 1965 році вони провели канали для зрошування 2421 гектара землі. За активну допомогу хліборобам в спорудженні зрошувальних систем колективу тресту «Криворіжшляховодбуд» присуджено перехідний Червоний прапор ЦК КП України та Ради Міністрів УРСР.

Кожна п'ятирічка вносила істотні зміни в кипуче життя басейну, в культуру та побут гірників, поліпшувала комунальне обслуговування людей. Зробила відрадні зміни і семирічка. Біля гірничозбагачувальних комбіна-

тів за десятки кілометрів від центра міста виникли комсомольське містечко, селища Мирівське, Інгулецького і Північного гірничозбагачувальних комбінатів. В районі другої Криворізької електростанції збудовано місто Зеленодольськ. Майже всі нові житлові масиви з'єднуються з центром міста тролейбусним сполученням. Особливо інтенсивне будівництво в районі Соціалістичного міста металургів. Швидко забудовується площа між Соцмістом, рудником ім. Дзержинського та селищем Довгінцево. Нові житлові масиви виростають і заселяються так швидко, що їм не встигають дати назви. Тут стоять нові приміщення газети «Червоний гірник», друкарні, пошти, гірничорудного інституту, науково-дослідного гірничого інституту (НДГРІ), збудовано нове приміщення педінституту. В центрі міста реконструюється вулиця Лермонтова. Тут замість старих похилих хатинок виростають багатоповерхові житлові будинки, кафе, ресторани, магазини. За семирічку збудовано близько 2 млн. квадратних метрів житла.

Бурхливе зростання міста та його селищ викликало розширення комунального транспорту. Міська Рада розробила програму будівництва трамвайних і тролейбусних ліній. Трамвайна лінія з'єднує центр з селищем Карачуни. Тролейбуси ідуть до ст. Червона, Соцміста, селища Мирівського, заводу збагачувального обладнання. В 1964 році на це витрачено більше 5 млн. крб. Відкрито нову трамвайну лінію до селища Цементників — Соцмісто; новий маршрут тролейбусу площа Миру — Власна база — Соцмісто. Закінчено будівництво нового автовокзалу.

Збудовано багато нових шкіл, лікарень, палаців культури, кінотеатрів. Зокрема, кінотеатри «Космос» в Соцмісті, «Зірка» в селищі збагачувальників, «Кривбас» в селищі «Піонер», Палац культури рудника ім. Фрунзе,

кінолекторій в селищі Мирівське. Збудовано новий телевізійний ретрансляційний центр. В квартирах трудящих спалахнули голубі вогники телевізорів. Посилено увагу благоустрою. За останні роки в басейні закладено багато парків і скверів, засаджено деревами 18 тисяч гектарів. В центрі, на березі річки Саксагань, відкрито новий піонерський парк ім. Ю. Гагаріна. Парк ім. газети «Правда» з'єднано мостами через річку Саксагань з набережною і через річку Інгулець з Комсомольським парком. Це створило багато зручностей для відпочинку трудящих.

Волею партії, руками трудящих Кривбас розвиває свою економіку, поліпшується добробут і культура його людей — творців матеріально-технічної бази комунізму.

XVII. Кривбас сьогодні

Величну картину являє сьогодні індустріальне Криворіжжя. За корпусами збагачувальних комбінатів височать світлі квартали житлових масивів. Багатоповерхові будинки виструнчилися вздовж широких і прямих, як стрічка, вулиць. За багато кілометрів видно громаддя гірничорудних споруд, металургійного заводу, корпуси інших численних підприємств, баштові крани новобудов. Сріблясті смуги річок Інгульця та Саксагані, каналу Дніпро—Кривий Ріг, безліч ставків та водосховищ, парків та скверів добре гармоніюють з пейзажем індустрії. Криворіжжя потопає в зелені, багато його кварталів і селищ — це суцільний сад. Вулиці та алеї міста можуть посперечатися з бульварами найкращих міст.